

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 4

Fylke: Nord-Trøndelag

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Sparbu

Emne: Skau

Bygdelag: Båliua

Oppskr. av: Alb. Moen

Gard: Moen

(adresse): W. Sleimkjø

G.nr. 105 Br.nr. 1. 2 og 3

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Eller egen erfaring

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. ...

Skau er i distriktene her kjent som: "Skoljon"
i modsetning til "gjenge" for for kreatura.

2. ...

Se spørsmål 1.

3. ...

Kalm set i skaua; Skaua til kjøberom.

4. ...

For omkring 60 år siden var det nok så almindelig,
at når en kom på en gård (pluss) så sad det en mand
i kjøkkent eller stue i skaua. Dette såkaldte furet
blev i første rekke brukt til sun og gjit men også
kårene var glad i dette skau av den grunn, at det var
skindom lemmelig smutt om det ordimere for. En lyste
til å bruke skau i stovne minvaktar da det var skent
å berge til i kreatura til vaken kom.

5. ...

Det aller gjestete kjøp lag en bermykt når en
skilde skaua var roym. Dette skau ligner kreatura
frem for alt. Var det rent "pinitelt" for å ha royst-
å gi kreatura ble det skaua også av visje og kanskje
også annet løstne. Men så vidt jeg ved aldrig en gran.

6. ...

Nei.

7. ...

Nei.

8. ...

Se spørsmål 4. og 5. Så vidt mig bekjendt fik kreatura
aldrig skau, for på vårparten når høststaben var
merken gåen. Skau blev aldrig blandet med mel
eller annet slugs for.

sp. 26
M.

- 9. ... Når kerøttern røds pærdig he i "svelt i hel" var det jo klart, at dette måtte trods alt bli lidt men melke når man brikte skav. Ved ikke om det blev smukt på melken.
- 10. ... Kjølte en heim lårved til brensel rogn, vidje m.m. skain en herav. Ellers drogen til skogs eller skavingsjokke.
- 11. ... En er i skogen eller skavved.
- 12. ... Skavved.
- 13. ... Se 11 og 12
- 14. ... Se punkt 4.
- 15. ... Når det tirkver røds en inne. Ykarmt. solskin ute.
- 16. ... Har aldrig set annet redskap ~~med~~ brukt end en almindelig norsk lollekniv.
- 17. ... Det er klart, at en holl. kjeppen eller lompen i venstre hånd og lollekniven i høire. Kan vist ikke smakte om heisjved i samme forbindelse. En får ikke korealimul til i spise granvækte.
- 18. ... Kjemmer ikke til annen redskap eller remedier når en skal skaine end lollekniven.
- 19. ... Se 17.
- 20. ... Skavved eller skavkjepp
- 21. ... Skav
- 22. ... Tinner kjeppen var best. Grov skog; groft i spindelig skav.
- 23. ... Ved ikke om disse kjepp eller lompe hadde noe navn eller nummer. En måtte ikke i skavde la med noget av veden.
- 24. ... Disse avskavde kjepp og lompe havnet tilslut i gruva, ovnen eller komfjeren.
- 25. ... Jeg tror ikke det nu lenger er nogen, som kaiter å skave her omkring. Det er godt mulig en eller annen lya til dette når det er kaldt forbi med annet for eller når våren kommer temmelig sent. -- Skav er vist nok med rette betragtet, som verdifullt for, som på en måte blir et slags kraftfor for kerøtten. Man er jeg ikke bær om å bedømme det. Men det er godt mulig, at det i dette skav forekommer en eller annen norsk vitaminer, som for kerøtten er nødvendige helbig.

5583